

KAPITOLA OSMÁ

Oživení v roce 1889 – část 1.

Oživení a reformace jako výsledek přijetí nejvzácnějšího poselství

Pro Tajemství Bible přeložil Ladislav Hodač a kolektiv

"Čas je drahocenný a k tomuto lidu má být předáno poselství." 1 Ellen G. White, Rukopis 30, 30. června 1889; *1888 Materials*, str. 356. To řekla Ellen Whiteová starším církve v Battle Creek, kteří se jí v prosinci 1888 přišli zeptat, zda mají Jonesovi dovolit kázat v Tabernacle. Díky vytrvalosti Ellen Whiteové bylo Jonesovi povoleno v Tabernacle nejen mluvit, ale po dohodě s výborem Generální konference (jehož předsedou byl W. C. White) mohl Jones také vyučovat na Battle Creek College.

Po prosincovém Týdnu modliteb v Battle Creeku Ellen Whiteová, A. T. Jones a E. J. Waggoner v průběhu celého dalšího roku s tímto vzácným poselstvím cestovali po sborech po celé zemi. Během následujícího jara a léta se konaly tři Vzdělávací instituty. Během zbytku léta promluvili Jones a Waggoner jako hlavní přednášející spolu s Ellen Whiteovou na několika táborových shromážděních. Nebylo to však bez boje. V místních sdruženích se konala různá jiná shromáždění. Přesto se Bůh stále snažil vylít Ducha svatého na svou skomírající církev. Výsledky všech těchto setkání byly zveřejněny v *Review* a aby je člověk mohl plně docenit, je třeba si je přečíst. Zasedání Generální konference, které se konalo koncem října, bylo vyvrcholením celoroční činnosti.

Při bližším přezkoumání těchto Institutů a táborových setkání budeme muset věnovat zvláštní pozornost také poselstvím, která Jones a Waggoner přednesli. Někteří moderní historici naznačují, že Jonesovo a Waggonerovo poselství z roku 1888 se začalo dramaticky měnit ihned po jejich odjezdu z Minneapolis, a to od toho, co podle nich představuje reformační evangelium – jak je dnes chápáno mnoha evangelíky – k římskokatolickému pohledu na ospravedlnění z víry. 2*

South Lancaster, Massachusetts.

Shromáždění v South Lancasteru se konala od 11. do 22. ledna a podle Ellen Whiteové "přinesla dobré ovoce". Sbor byl "plný těch, kteří přišli, aby ze shromáždění měli užitek". Na shromážděních bylo přítomno nejen mnoho delegátů ze severovýchodních států, ale také několik nově obrácených lidí. A. T. Jones "pro lid horlivě pracoval" a mluvil dvakrát a někdy i třikrát denně. Ellen Whiteová o síle, která byla přítomna na shromáždění, řekla: "Měli jsme stejného ducha a moc, jaká doprovázela první a druhé andělské poselství. ... Jeho služebníci pronášeli v moci a v Duchu svatém vážné úvahy o naději, která je nám předkládána v evangeliu. Byla představena Ježíšova láska a Kristova spravedlnost, které jsou tak jasně viditelné, že si je mysl přivlastňuje vírou. ... To vše je pokrm přicházející v pravý čas!" 3 *Tamtéž*, a Ellen G. White, "Meetings at South Lancaster, Mass.," *Review and Herald*, 5. března 1889, *1888 Materials*, s. 371-372, 267. Během shromáždění měla Ellen Whiteová obavy, aby si shromáždění "nezavřeli srdce před některými vzácnými paprsky nebeského světla", které jim Bůh posílal:

Zdá se, že mnozí mají dojem, že než budou moci přijít ke Kristu pro Jeho spasení, musí sami vykonat velký kus práce. Zdá se, že se domnívají, že Ježíš přijde až na samém konci jejich zápasu a pomůže jim tím, že jejich životní dílo dokončí. Zdá se, že je pro ně obtížné pochopit, že Kristus je úplný Spasitel a že je schopen plně zachránit všechny, kdo skrze Něj přicházejí k Bohu. 4 Ellen G. White, *Review and Herald*, 5. března 1889, *1888 Materials*, str. 267.

Když bylo předloženo poselství přítomné pravdy, lidská srdce roztála: "Cítili jsme nutnost představit Krista jako Spasitele, který není daleko, ale blízko, na dosah ruky. ... I mezi kazateli bylo mnoho těch, kteří viděli pravdu, jaká je v Ježíši, ve světle, v jakém ji nikdy předtím neviděli. Viděli Spasitele jako Toho, který odpouští hříchy, a pravdu jako posvětitel nitra." V důsledku toho byli mnozí "ve světle zákona usvědčeni jako přestupníci". Uvědomili si, že "spoléhal na svou vlastní spravedlnost", kterou nyní viděli "jako špinavé hadry ve srovnání se spravedlností Kristovou". Ellen Whiteová popsala, jakou radost mají v nebesích z takové události:

Po celou dobu shromáždění se lidé snažili přiblížit k Bohu a konali skutky pokání tím, že se navzájem vyznávali z toho, čím si slovem nebo skutkem ublížili. ...

V přednáškách bylo představeno právě to poselství, které Pán poslal lidem této doby. ...

Studenti i učitelé Boží požehnání ve značné míře sdíleli. Hluboké působení Ducha svatého bylo cítit téměř v každém srdci. Ti, kdo se účastnili shromáždění, vydávali všeobecné svědectví, že získali zkušenost přesahující vše, co dosud poznali. ...

Ještě nikdy jsem neviděla, že by dílo oživení probíhalo tak důkladně, a přitom bez zbytečného vzrušení. Nebylo tam žádné naléhání ani vyzývání. Lidé nebyli vyzýváni, ale slavnostně si uvědomovali, že Kristus nepřišel povolát k pokání spravedlivé, ale hříšníky. ... Zdálo se, že dýcháme samotnou atmosféru nebe. Kolem se skutečně vznášeli andělé. ... Pán navštívil svůj lid. A v nebi mezi anděly panovala radost nad kajícími hříšníky, kteří se vrátili k Otci. 5 Tamtéž, s. 267-268.

Poslední sobotu, kdy se shromáždění konala, mluvil A. T. Jones během dopoledního shromáždění s "velkou mocí" a Ellen Whiteová mluvila odpoledne s "velkou svobodou". Byla to pro ně "nejcennější sobota":

*Měli jsme pocit, že dýcháme nebeskou atmosféru, a Kristus byl skutečně nalezen všemi těmi, kteří Ho hledali. To je vskutku nádherné vylití Božího Ducha, které nám dosvědčuje, co je Pán ochoten udělat pro svůj lid, když každý sám za sebe uvěří v Ježíše. 6 Ellen G. White, Rukopis 17, "Diary," leden 1889; A. L. White, *The Lonely Years*, str. 427.*

O rok později připomněla Ellen Whiteová bratrům na Vzdělávacím institutu, co se stalo v South Lancasteru. Opět to srovnávala s mocí, která provázela poselství v roce 1844:

*Ti, kdo byli minulou zimu v South Lancasteru, vědí, že církev i škola byly pohnuty Duchem svatým. Téměř každý student byl unášen nebeským proudem a byla vydávána živá svědectví, která nebyla překonána ani svědectvími z roku 1844 před zklamáním. Mnozí se v South Lancasteru naučili, co znamená odevzdat své srdce Bohu – co znamená být obrácen. 7 Ellen G. White, "Draw Nigh to God," Morning Talk, 5. února 1890, *Review and Herald*, 4. března 1890;*

Takové byly výsledky "vylití Ducha svatého" na Jeho lid – výsledky, které by se v mnohem větší míře projevíly mezi vedoucími v Minneapolis, kdyby nedošlo ke vzpouře. Když se Ellen Whiteová o něco později ohlížela za zkušenostmi ze South Lancasteru a dalších shromáždění, která se konala během roku, vzpomínala na výsadu pracovat s Jonesem a Waggonerem. Na rozdíl od moderní charakteristiky, která jim je přisuzována v tomto období jejich práce, popsala, jak skrze ně působila Boží ruka:

Cestovala jsem z místa na místo a účastnila se shromáždění, kde se poselství o Kristově spravedlnosti kázalo. Považovala jsem za výsadu stát po boku svých bratrů [Jonese a Waggonera] a vydávat svědectví spolu s poselstvím pro daný čas; viděla jsem, že Boží moc provází poselství všude, kde je pronášeno. V South Lancasteru byste lidi nepřesvědčili, že to nebylo poselství světla, které k

nim přišlo. Lidé vyznávali své hříchy a přivlastňovali si Kristovu spravedlnost. Bůh vztáhl svou ruku, aby toto dílo vykonal. **8** Ellen G. White, "The Present Message," Morning Talk, 4. února 1890, *Review and Herald*, 18. března 1890; *1888 Materials*, str. 545.

Chicago, Illinois.

Koncem března odcestoval Jones do Chicaga, kde se na dva týdny setkal s Ellen Whiteovou. Na rozdíl od shromáždění v Lancasteru, kde lidé ochotně přijali krásné poselství, většina přítomných v Chicagu byli kazatelé. A "trvalo týden, než se ve shromážděních něco zlomilo. Pak je ale jako vlna slávy zaplavilo Boží požehnání". Přítomní byli "nasměrováni na Božího beránka, který snímá hřích světa". Bylo cítit "hluboké působení Ducha svatého" a stejně jako všude jinde, kde bylo poselství předneseno, to "vedlo k vyznání hříchu a odložení nepravosti". **9** *Tamtéž*, viz také: A. L. White, *The Lonely Years*, str. 428. Ellen Whiteová popsala tato shromáždění následovně:

Starší A. T. Jones se věrně snažil učit shromážděné a přinášet jejich nitru Chléb života. Bylo nám líto, že nejen každý sbor adventistů sedmého dne, ale každá církev, ať už je její víra a učení jakékoli, nemůže mít vzácné světlo pravdy, které bylo tak jasně představeno. Víím, že pro velmi mnoho lidí, kteří nejsou naší víry, by bylo bohatou hostinou vidět plán spasení tak jasně a jednoduše definovaný. ...

*Usilovně a vytrvale jsme pracovali na povzbuzení víry našich bratří. Zdálo se, že je to stejně obtížné, jako naučit dítě, aby samo udělalo své první krůčky. ... Duch svatý usvědčoval srdce mužů a žen. **10*** Ellen G. Whiteová drahým bratřím, Dopis 85, duben 1889; *1888 Materials*, s. 280-283.

Cítíme se hluboce vděční za Boží požehnání, které přišlo na toto setkání. ... ach, jak těžké bylo vychovávat lidi, aby se odvrátili od sebe k Ježíši a k Jeho spravedlnosti. ...

*Mé srdce se radovalo, když jsem slyšela lidi uznávat, že získávají vzdělání ve víře, které nikdy předtím neměli. ... Jejich nitro bylo svobodné, jejich hříchy odpuštěny, Ježíšova láska byla v jejich srdci ... [což] bylo způsobeno zjevným působením Ducha svatého a Kristovy milosti v jejich nitru. Sobota k nám přišla jako radost, jako požehnání. S vděčným srdcem jsme sobotu vítali jako nejlepší sobotu, jakou jsme kdy zažili. ... **11*** Ellen G. Whiteová sestře Harrietě, Dopis 3, 11. srpna 1851.*

*Nyní, když přišlo osvětlení Duchem svatým, se zdá, že se všichni rychle učí. ... Za jediný den se nyní může vykonat více skutečného dobra než za celý předchozí týden. ... Všichni litují, že tak dlouho nevěděli, co je pravé náboženství ... že pravé náboženství je takové, které závisí výhradně na Kristově spravedlnosti, a ne na záslužných skutcích. **12** Ellen G. Whiteová W. C. Whiteovi, Dopis 1, 7. dubna 1889; *1888 Materials*, s. 286-289.*

Nedocházelo k "projevům fanatismu, ale spíše ke klidu a radosti, která se rodí z nebe". Mezi těmi, kdo se vyznali z hříchů, byli i někteří, kteří stáli proti poselství v Minneapolis. Když nyní viděli výsledky "hlubokého působení Ducha svatého" v srdcích nově obrácených, začali si uvědomovat něco z toho, co na Generální konferenci ztratili. Dokonce i bratr Kilgore viděl "chyby, kterých se dopustil v Minneapolis", plakal a radoval se z nové zkušenosti. Když psal o svých zkušenostech v *Review*, vyjádřil za tato shromáždění vděčnost: "Práce sestry Whiteové a staršího Jonese byla našimi bratry vysoce oceněna. Jasně a důrazně objasnění pravdy o ospravedlnění z víry, jak je přednesl bratr Jones, bylo skutečně pokrmem v pravý čas." I přes učiněná vyznání však Ellen Whiteová věděla, že na shromážděních, kde "bratr Jones [trpělivě] poučoval lid", mělo být "mnohem více lidí". **13*** *Tamtéž*, s. 289-291.

Když se začátkem dubna shromáždění v Chicagu chýlila ke konci, bylo Ellen Whiteové zřejmé, že toto poselství je třeba prezentovat na velkých letních táborových setkáních. Pozvali ji, aby v květnu odjela do Kansasu a zúčastnila se třítydenního shromáždění pracovníků, po němž následovalo týdenní táborové shromáždění. Po shromáždění v Kansasu se měla zúčastnit táborového shromáždění ve Williamsportu v Pensylvánii. V dopise svému synovi W. C. Whiteovi vyjádřila obavu, že pokud bude tak dlouho vázána na jedno místo, členové v Iowě přijdou o požehnání, přičemž však od iowských vedoucích ještě nedostala žádné pozvání. Proč? Protože bratři Morrison a Nicola "řídili [iowské] sdružení", až v ní "zbylo jen málo duchovního života":

*Willie, trápím se kvůli ubohým ovečkám v Iowě. Co provedly, že musí zůstat bez navštívení? Hřích pastýře by neměl postihnout ovce. Bolí mě srdce, když pomyslím na ty, kdo pracují pro sbory v Iowě. Nemohla by být táborová shromáždění uspořádána tak, aby se mnou do Iowy mohl jet bratr A. T. Jones? Mohli bychom jet, aniž bychom museli čekat, až tito slepi pastýři dají najevo, že si přejí, abychom přijeli. Viš, že jsem ti řekla, že lid mi dal pozvání v podobě rostoucího počtu hlasů, abych se táborového shromáždění v Iowě zúčastnila. Pojedu, pokud se to podaří zařídit tak, aby mě mohl doprovázet bratr Jones. ...14** Ellen G. White, *Gospel Workers*, s. 128-129.

*Domnívám se, že starší A. T. Jones by měl navštěvovat naše velká táborová shromáždění a přednášet našim lidem i lidem zvenčí o vzácném tématu víry a Kristovy spravedlnosti. V tomto předmětu je záplava světla, a pokud bude chodit jen na setkání kolportérů, jak se toto světlo může dostat k co největšímu počtu lidí? Nemůžete očekávat, že by některý z kolportérů tuto záležitost dokázal představit v takovém světle, v jakém ji představuje on. 15** Myslím, že když se neúčastní táborových shromáždění, okrádá sbory o světlo a poselství pro současnou dobu.

Ať lidé zvenku pochopí, že kážeme evangelium i zákon, a budou na těchto pravdách hodovat a mnozí se za pravdu postaví. 16 Ellen G. Whiteová W. C. Whiteovi, Dopis 1, 7. dubna 1889; *1888 Materials*, s. 290-293.

Ottawa, Kansas.

Když 6. května odjížděla z Battle Creeku, zamířila Ellen Whiteová do kempu v Ottawě v Kansasu, kde již probíhala shromáždění pracovníků. Jejímu přání, aby A. T. Jones mohl promluvit, bylo vyhověno, ale nebyla na místě ještě ani "první noc", než se jí otevřely oči a poznala "skutečný stav věcí. Z Iowy byl přivezen kvas z Minneapolis a jeho působení pokračovalo, aby se práce staršího A. T. Jonese" a jí samotné "stala bezvýslednou". 17 Ellen G. Whiteová J. Fargovi, Dopis 50, 2. května 1889; *1888 Materials*, str. 298.

"Několik bratří přišlo na místo připraveno postavit se proti názorům, které starší Jones předkládal". 18 W. C. White L. R. Conradimu, 26. června 1889; *Manuscripts and Memories*, str. 145.

Byl to "nepřítel Krista a veškeré spravedlnosti", který tyto muže inspiroval, aby přišli "vybaveni k tomu, aby prokvasili tábor stejným duchem, který převládal" na Generální konferenci. 19 Ellen G. Whiteová dětem v rodině, Dopis 14, 12. května 1889; *1888 Materials*, str. 307.

"Atmosféra byla tísnivá" a "srdce Ellen Whiteové bylo v tak slabém stavu, že pro ni bylo obtížné k lidem mluvit". Její "neustálá modlitba k Bohu" spočívala v tom, aby od Něj obdržela duševní, fyzickou a duchovní sílu, aby mohla být pro lidi požehnáním. Byly zde přítomny "mocné síly, které neustále působí proti těm, kdo jsou posíláni s poselstvím varování, pokárání nebo povzbuzení", a lidé, kteří "by měli být posílení přijetím světla", se "stávají slabými jeho odmítáním". 20 *Tamtéž*, str. 386.

Následujícího dne, ve středu 8. května, se Ellen Whiteová zúčastnila ranního shromáždění a "vydala rozhodné svědectví a prosila všechny přítomné, aby se nechovali jako v Minneapolis a nebyli jako ti, které Pavel popisuje v Židům 4,2". "Prosila je, aby pokořili svá srdce před Bohem, zbavili se svých hříchů pokáním a vyznáním a přijímali poselství, která jim Bůh posílá prostřednictvím svých pověřených služebníků". Následujícího rána cítila, že by měla k této záležitosti promluvit znovu a být "více konkrétní". Tentokrát šla přímo k jádru věci:

Byla jsem vedena k tomu, abych mluvila otevřeněji o konferenci, která se konala v Minneapolis, a o duchu, který naši bratři na tuto konferenci přinesli. Cítila jsem, že nestačí déle jednat v obecných pojmech a vyslovovat pravdy, s nimiž lze souhlasit, ale které nepronikají hluboko do srdce. Práce, kterou bylo třeba vykonat, vyžadovala něco víc než jen sladká slova, protože Bůh by pokáral všechno, co by mělo přichut' stejného ducha a vlivu, jaký byl vnesen do Minneapolis – pochybnosti, výmluvy, hraní si se slovy, odvracení se od přísných výtek Ducha svatého, které jsou považovány za plané pohádky, dále zesměšňování, překrucování a hádání se o slova. 21 Ellen G. Whiteová dětem v rodině, Dopis 14, 12. května 1889; 1888 Materials, s. 307-308.

Ellen Whiteová popsala, co se odehrálo v Minneapolis, jak se muži dostali "do bludu a jejich mysl byla ovlivněna falešnými dojmy". Řekla jim, že "Jones a Waggoner předložili lidem vzácné světlo, ale předsudky a nevíra" zatarasily srdce, "aby se nic z tohoto zdroje nedostalo dovnitř". Vyprávěla, jak se chystala opustit konferenci, když přišel "posel" a řekl jí, aby zůstala na svém místě. Zavedl ji do místností a ukázal jí, co se proti ní, Jonesovi a Waggonerovi říká. Vyprávěla, jak jí to všechno bylo ukázáno "jako záblesk" a jak se to dá srovnat se zacházením s Božím lidem v celé historii velkého sporu. Vyprávěla, jak se do církve dostalo farizejství, jak její práci na konferenci "téměř všichni přehlíželi", že "v oblibě byla vzpoura" a že jejich "jednání bylo urážkou Božího Ducha". 22 *Tamtéž*, s. 308-316.

Přímá řeč Ellen Whiteové nezůstala bez účinku. Bratr Hall, předseda kansaského sdružení, povstall a veřejně prohlásil, že slova Ellen Whiteové jsou správná. Jeho "důvěra ve svědectví" byla potvrzena, neboť byl "právě v jedné z těch místností, o kterých se zmínila." Udělal chybu, že vložil "bezmeznou důvěru" do "sloužících bratrů", vzhlížel k nim a důvěřoval tomu, co říkali. 23* Ellen G. Whiteová J. Fargovi, Dopis 50, 2. května 1889; 1888 Materials, str. 300.

Bratr McReynolds také "dosvědčil, že popis, který sestra Whiteová podala, byl do písmene pravdivý". Vyznal se Ellen Whiteové osobně a nyní tak učinil veřejně. Naneštěstí muselo být shromáždění ukončeno dříve, než celá záležitost "mohla postoupit někam dál". 24 Ellen G. Whiteová J. Fargovi, Dopis 50, 2. května 1889; 1888 Materials, s. 298-299.

Ellen Whiteová byla vyčerpaná. Někdy byla "velmi sklíčená na duchu" a "zápasila se slabostí", dokud nestála před lidmi a nedostala sílu mluvit. 25 Ellen G. White "Campmeeting at Ottawa, Kansas," *Review and Herald*, 23. července 1889; 1888 Materials, str. 386.

Toho čtvrtedního odpoledne opět promluvila a ti, kteří přišli pro požehnání, byli požehnáni, ale ti, "kteří hledali někoho, na němž by našli chyby, jejichž srdce byla zabarikádována nevírou, si mysleli, že sestra Whiteová nemluví příliš duchaplně". 26 Ellen G. Whiteová dětem v rodině, Dopis 14, 12. května 1889; 1888 Materials, str. 317.

Od konference v Minneapolis se šířily zvěsti, že "se sestra Whiteová přiznala, že se v některých svých poznámkách na tomto shromáždění mýlila a projevila špatného ducha". Její silná prohlášení z toho rána otrásla důvěrou některých lidí v ni, včetně J. S. Washburna. 27 Ellen G. White, "Unfounded Reports," květen 1889; *Testimonies*, vol. 5, str. 693, a 1888 Materials, str. 327.

J. S. Washburn.

J. S. Washburn byl vysvěcený kazatel z Iowy, bylo mu pouhých 26 let. Byl na konferenci v Minneapolis a podle svého vlastního vyjádření patřil ke "třem čtvrtinám pracovníků, kteří se postavili proti novému světlu". Na minneapoliské shromáždění jel "zaujatý ve prospěch 'starého' pohledu na 'zákon'" v listu Galatským a byl "pro Morrisona a Butlera". Měl pocit, že Jones a Waggoner "podkopávají víru", ale "nedokázal pochopit, jak se tak špatný člověk jako A. T. Jones" může modlit tak, jak se modlí. Washburn "si říkal: 'Modlí se, jako by znal Pána'". **28** "Interview s J. S. Washburnem, Hagerstown, Md., 4. června 1950," s. 2, 1.

Washburn byl spojen s J. H. Morrisonem, který nejenže v Minneapolis otevřeně vystupoval proti Waggonerovi, ale také "znevažoval Ducha proroctví". Když se on i Morrison obrátili v Minneapolis na Ellen Whiteovou, "nechtěla jim dát žádnou radu a řekla: 'Bratři, v Iowě moje rady nemají žádnou váhu!'. Později se Washburn "rozhodl jít za ní sám" a zdálo se, že její "prostá odpověď" na jeho otázku mu poněkud ulevila. J. H. Morrison se však rozhodl opustit konferenci v Minneapolis předčasně a Washburnovi soukromě sdělil: "Budou se mě snažit donutit, abych uznal, že se mýlím. Proto odcházím." **29** *Tamtéž*.

J. S. WASHBURN

V zimě roku 1889 se Washburn potýkal s pochybnostmi a sklíčeností: "'Nemáme proroka! Nemůže jím být, když ji ti dva mužové [Jones a Waggoner] takhle ovlivňují,' uvažoval sám pro sebe." Dokonce i jeho evangelizační shromáždění selhávala. "Ztratil posluchače" a ze svých shromáždění pokřtil jen čtyři nebo pět lidí. Proto se mu "výrazně vrátily pochybnosti". Jedné noci si klekl venku a "zoufale se modlil". "Uvažoval, že pokud tento lid zachovává Boží přikázání, musí mít také Ducha proroctví. Toho však mít nemůže, pokud se prorok nechal ovlivnit dvěma mladíky, aby šel jejich cestou. ... 'Je-li Bůh, ať uvěřím,' modlil se." Tak hluboko Washburn po Minneapolis klesl. **30** *Tamtéž*, s. 1, 2.

Když jeli na setkání do Kansasu, jel Washburn shodou okolností ve stejném vlaku s A. T. Jonesem. Přestože měl "pochybnosti o tom, že A. T. Jones je 'heterosexuál'", a cítil, že se "spolu s E. J. W.

[Waggonerem] mýlí", Jonesovo nedávné "vítězství ve Washingtonu" ohledně Blairova nedělního zákona na něj udělalo velký dojem. Protože se sám zajímal o právo a politiku, Washburn se "představil A. T. Jonesovi poněkud s obavami, ale shledal, že je velmi přátelský a milý". Washburn "se ho naučil mít rád, jel s ním na [kansaské] shromáždění, strávil s ním víkend a jezdil s ním po řece nahoru a dolů a hodně si spolu povídali". **31 Tamtéž.**

Zdalo se, že Washburnovi na kansaských shromážděních vše vychází, dokud nedorazila Ellen Whiteová a na ranních shromážděních nepřednesla následující prohlášení: "Nechceme, aby se tu jakýmkoliv způsobem projevil duch Minneapolis. Pokud J. H. M. [Morrison] a Henry Nicola nebudou činit pokání a neobráti se, nikdy nebudou spaseni!". Washburn byl "šokován, když ji slyšel tak neomaleně mluvit o jejich vůdcích v Iowě. 'Mýlí se!'" pomyslel si. Washburn byl "opět rozrušený a staré pochybnosti se vrátily" spolu s "duchem Minneapolis". Rozhodl se, že navštíví Ellen Whiteovou a celou záležitost jednou provždy vyřeší. **32 Tamtéž.**

Ellen Whiteová zareagovala laskavě a pozvala ho na návštěvu. Washburn se Ellen Whiteové svěřil se svými obavami. Řekl jí, že "vždy věřil, že je prorokem, ale že je znepokojen minneapoliskou epizodou". Domníval se, že Uriah Smith a Morrison "měli pravdu". Na to Ellen Whiteová odpověděla: "Víš, proč J. H. M. [Morrison] opustil konferenci dříve?" Pak řekla Washburnovi "právě to, co [mu] J. H. M. řekl a odhalení její zjevně nadlidské znalosti tohoto soukromého důvěrného rozhovoru" mezi ním a Morrisonem ho vyděsilo. Uvědomil si, že je tu někdo, kdo jí tajemství odhalil:

*EGW mu vyprávěla o svém průvodci v Evropě, který rozpráhl ruce, a řekl: "V tomto sporu se dělají chyby na obou stranách." Poté EGW dodala, že "zákon v listu Galatským" není skutečným problémem konference. Skutečným problémem byla Spravedlnost z víry! ... "EJW může učit o spravedlnosti z víry jasněji než já," řekla EGW. "Cože, sestro Whiteová," řekl [Washburn], "chceš snad říci, že E. J. Waggoner ji může učit lépe než ty, se všemi tvými zkušenostmi?" EGW odpověděla: "Ano, Pán mu dal v této otázce zvláštní světlo. Chtěla jsem to prezentovat (jasněji), ale neuměla jsem to vyjádřit tak jasně jako on. Když to však v Minneapolis prezentoval on, poznala jsem to." **33* Tamtéž.***

Washburn se pak Ellen Whiteové zeptal, zda je neomylná. Odpověděla: "samozřejmě že ne... Jsem jen slabá chybující lidská bytost." To vedlo Washburna k otázce, jak může věřit, že to, co napsala nebo řekla, je "od Pána". Na to Ellen Whiteová "bezprostředně neodpověděla" po dobu, která se zdála být dlouhá "celých pět minut". Washburn byl v rozpacích, ale když nakonec odpověděla, "pokud jde o Ducha proroctví, navždy ho to přesvědčilo":

*"Už několik let jsem neměla žádné vidění. (Její vidění na veřejnosti po prvních letech ustala, nicméně později mívala vidění v noci). Nikdy se však neodvažuji mluvit nebo psát o něčem jako o svědectví, pokud si nejsem jistá, že Duch svatý ovládá mou mysl." **34** "Interview s J. S. Washburnem, Hagerstown, Md., 4. června 1950," s. 2-3.*

Washburn odešel z rozhovoru s Ellen Whiteovou jako "jiný člověk, pevně přesvědčený o důvěře v toto hnutí a v jeho božské vedení skrze Ducha proroctví". **35* Tamtéž.**

Konečně přichází průlom.

V pátek 10. května ráno v ottawském kempu Ellen Whiteová znovu promluvila "před shromážděným lidem o Minneapolis a o tom, jak se bratři chovali ke služebníkům, které k nim Pán poslal s poselstvím pravdy". Na základě jejího projevu "několik lidí vydalo svědectví o svých zkušenostech ze setkání v Minneapolis". A přesto řekla: "nevypadá to na žádný průlom".

V sobotu ráno měl A. T. Jones kázání: "Hleďte především Boží království a Jeho spravedlnost." Přestože v průběhu táborového shromáždění přednesl kázání již dvacetkrát, věnoval se z velké části otázce náboženské svobody. Nyní, v sobotu ráno, zahájil sérii na téma "ospravedlnění z víry a mnozí to přijali jako světlo a pravdu". 36 Ellen G. Whiteová dětem v rodině, Dopis 14, 12. května 1889; 1888 *Materials*, str. 317. Jones představil stovkám shromážděných skutečnost, že potřebují Boží spravedlnost, a že "nic jiného nepomůže":

Musíme však vědět, kde a jak ji hledat, protože ji často hledáme na nesprávných místech, například, jak to mnozí dělají, v Božím zákoně a jeho dodržování. ... Boží spravedlnost je v Jeho zákoně, ale není lidem skrze zákon zjevena, Řím 1:16-17 (Nestydím se za evangelium, neboť je to Boží moc k záchraně pro každého, kdo věří, předně pro Žida, ale i pro Řeka. V něm se zjevuje Boží spravedlnost z víry k víře, jak je napsáno: "Spravedlivý z víry bude živ), Boží spravedlnost je lidem zjevena v evangeliu, a ne v zákoně. ...

Galatským 2:21 (Neodmítám milost Boží, neboť jestliže spravedlnost je ze Zákona, potom Kristus zemřel nadarmo); jestliže "spravedlnost přichází ze zákona, pak Kristus zemřel nadarmo", jestliže je naše vlastní spravedlnost dostačující, pak se můžeme ze zákona vymanit, avšak Boží spravedlnost může přijít jen skrze Ježíše Krista. Co je naše spravedlnost? **Izajáš 64:5** (Všichni jsme jako nečistý a všechny naše spravedlnosti jsou jako poskvřené roucho. Všichni jsme zvadli jako listí a naše viny nás odnášejí jako vítr.) Naše spravedlnost je jako špinavé hadry. Všichni jsme zhřešili a chybí nám Boží sláva. Co je to hřích? Když Izrael vyšel z Egypta, neznal Boha. ... Aby pochopili, v jakém jsou stavu a co je to hřích... Použil slovo, které znamená "minout cíl". ... Čím více spravedlnosti zákona člověk má, tím hůře na tom je – tím více je otrhaný. ...

Není to naše, ale je to Kristova poslušnost, která nám přináší spravedlnost. Přestaňme se tedy snažit činit Boží vůli vlastními silami. Přestaňme s tím vším. Navždy to od sebe odložte. Nechte Kristovu poslušnost, aby to všechno udělala za vás, a získejte sílu napnout luk tak, abyste mohli zasáhnout cíl. ... 37 A. T. Jones, "Sabbath Morning Sermon," 11. května 1889.

Ačkoli Jones hovořil o tom, že spravedlnost, kterou člověk potřebuje, musí pocházet od Krista, a ne ze Zákona, v žádném případě Zákon ani dodržování příkázání neznevažoval. Dal jasně najevo, že důvodem, proč Kristus přišel na zem jako "nemluvně místo člověka", bylo to, aby se mohl setkat se "všemi pokušeními, s nimiž se setkává dítě, a nikdy" nezhrěšit. Tak je umožněno, že "jakékoliv dítě může stát na Jeho místě a odolávat v Jeho síle":

Je-li spravedlnost Božím darem a přichází-li skrze evangelium, k čemu je potom zákon? ... V tom, že zákon vyžaduje dokonalost, spočívá naděje celého lidstva, protože kdyby mohl přehlédnout hřích v jediném detailu, nikdo by nikdy nemohl být od hříchu osvobozen. Zákon by tento hřích nikdy neukázal, a proto by nemohl být odpuštěn, což je jediný způsob jak může být člověk spasen. Přichází den, kdy zákon odhalí i ten poslední hřích a my před ním budeme stát dokonalí a budeme zachráněni věčným spasením. Dokonalost Božího zákona spočívá v tom, že nám ukáže všechny naše hříchy, a dokonalý Spasitel pak stojí připraven, aby je všechny odejmul. Když Bůh odhaluje všechny naše hříchy, není to proto, aby nás odsoudil, ale aby nás zachránil, takže je to důkaz Jeho lásky k nám. 38 Tamtéž.

Ellen Whiteová v *Review* zaznamenala svou radost z toho, že může slyšet Jonese kázat lidem, kteří nebyli zvyklí poslouchat takhle dobré zprávy:

Na kansaském shromáždění jsem se modlila k Bohu, aby byla zlomena moc nepřítelů a aby lidé, kteří byli v temnotě, otevřeli svá srdce a mysl poselství, které jim Bůh měl poslat. ... Náš dobrý a milostivý Pán byl lidem představen jako by byl oděný satanovými vlastnostmi. ... Mnozí žili v

atmosféře pochybností a zdálo se jim téměř nemožné uchopit naději, která jim byla předložena v Kristově evangeliu. ...

V sobotu byly představeny pravdy, které byly pro většinu shromáždění nové. Z pokladnice Božího slova byly vyneseny věci nové i staré. Zjevené pravdy lid jen stěží dokázal pochopit a osvojit si je. Z Božích poselství probleskovalo světlo ve vztahu k zákonu a evangeliu, ve vztahu ke skutečnosti, že Kristus je naší spravedlností, což se lidem lačnicím po pravdě zdálo jako světlo příliš vzácné, než aby jej mohli přijmout. ... Pán představil pravdu ... v jasných liniích a odhalil skutečnost, že jedině Kristus je zdrojem veškeré naděje a spásy. "V něm byl život a ten život byl světlo lidí. ... A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. ..."

Z celého srdce děkujeme Pánu, že máme vzácné světlo, které můžeme lidem předložit, a radujeme se, že máme pro tuto dobu poselství, které je přítomnou pravdou. 39 Ellen G. White, "Campmeeting at Ottawa, Kansas," Review and Herald, 23. čerevence 1889; in 1888 Materials, s. 386-387.

Ne všechno však šlo dobře: "Zaznělo mnoho svědectví, že si váží světla a pravdy, které jim byly předloženy. Zdálo se však, že pro lidi pobývající v atmosféře pochybností je obtížné zaujmout pozici učedníků. Háдали se o maličkosti, které neměly žádný význam. Kvas působící v Iowském sdružení byl i v našem středu." V neděli ráno vydala Ellen Whiteová "jasné, ostré svědectví", v němž hovořila "o nekřesťanských zlých domněnkách a zkresleních, které se v Minneapolis vyskytly". Mluvila proti "hříchu našich pochybností a nevíry; že v každém shromáždění má satan přímo mezi námi své zástupce, skrze které může působit". 40* Ellen G. Whiteová dětem v rodině, Dopis 14, 12. května 1889 a Ellen G. Whiteová J. Fargovi, Dopis 50, 2. května 1889; 1888 Materials, s. 317, 299, 318.

Nepřítel spolupracuje s těmi, kteří sami sebe uvrhli do pochybností a nevíry. Tito lidé se nespokojí jen s tím, že jsou tam sami, ale po celou dobu posilují ostatní, aby šli stejným směrem. ... Ze světla, které mi Bůh dal, nikdy nepřišlo žádné nové světlo z nebe, aby si v něm satan nedokázal najít něco, po čem by se vozil. A tak je to i s některými dnešními lidmi – budou se zabírat maličkostmi. Chtějí světlo, ale přijde nepřítel, stejně jako to udělal mužům z Nazareta a přestože jim Duch svatý řekl, že Ježíš je pomazaný... oni zůstali na pochybách a v nevíře. ...

Od té doby nedošlo v lidské povaze k žádnému zlepšení. Lidská přirozenost je stále lidskou přirozeností. ...

Nyní vám, bratři, chci říci, že když Duch svatý přijde do našeho středu, zasáhne mysl, která je připravena Ho přijmout. Pokud však mysl není otevřená k Jeho přijetí, jsou všichni připraveni nad poslem a vyřčenými slovy vynést soud. ... Tak tomu bylo i v Minneapolis.

Vím, že zde panuje stejný duch a že bychom mu neměli dát ani na chvíli prostor. ... Chci se vás zeptat, zda jste spokojeni se svým chladem, svou nevěrou, svým odpadlictvím. Nebylo toho už dost? Pokud ne, ďábel vám dá vše, po čem toužíte. ...

Vidíme, že na tom nejsme o nic lépe než židovský národ. ...

Když Kristus mluvil k lidem své doby, řekl jim, že si zaslepili oči a zacpali uši. ... Bylo jim dáno světlo, ale oni ho nechtěli přijmout. Padla na ně tma a oni přicházeli a hledali drobné nedostatky a odváděli mysl lidí od slavnostní pravdy, která byla určena pro ně. Jak to tedy nyní bude s námi? ... Chceme vědět, zda na nás spočine bohaté Pánovo požehnání, a uvědomujeme si, že na nás vrhá své bohaté světlo a slávu. To je mou modlitbou. 41 Ellen G. White Rukopis 2, "Picking Flaws," Morning Talk, 12. května 1889; in 1888 Materials, s. 302-306.

Po ranním shromáždění, kdy byla její mysl stále ještě rozrušená událostmi posledních měsíců, začala Ellen Whiteová psát dopis svým dětem. Když přemýšlela o Minneapolis, kde byla "v oblíbené vzpoura," což bylo "urážkou Božího Ducha," vyprávěla o těch, kteří přišli na kansaské shromáždění "se stejným duchem, který se tak výrazně projevil v Minneapolis". Psala o sobotním kázání, které přednesl A. T. Jones a které bylo pro mnohé "světlem a pravdou", ale pro ty, kteří "přebývali v atmosféře pochybností", bylo jen něčím, o čem se mohli "hádat". Pak, jako by psala přímo pochybujícím bratřím, Ellen Whiteová položila otázku: "Nemyslíte si, že nebeský Strážce vaši nevíru a odpor vidí? Myslíte si, že vaše pochybovačná a posměšná slova se před vámi už nikdy neobjeví? Dokonce i s vylitím Ducha svatého zacházíte s pohrdáním a vynášíte nad Ním své neposvěcené soudy; a když k vám přišla poselství, že musíte činit pokání a obrátit se k Bohu, tak jste význam těchto slov nepochopili a překroutili jste je." 42 Ellen G. Whiteová dětem v rodině, Dopis 14, 12. května 1889; in *1888 Materials*, s. 307, 314, 317, 320.

Naštěstí bylo možné se podělit také o dobré zprávy. Na konci nedělní dopolední přednášky Ellen Whiteové "došlo na shromáždění k průlomu". Bratr Porter, kazatel z Iowy, vstal, aby promluvil. Konference v Minneapolis se nezúčastnil, ale na kansaské shromáždění přišel "v naprosté temnotě" a s "bojovným duchem". Nyní mohl radostně říci: "Obrátil jsem se. Vidím světlo." Každý bod, který byl dříve zahalen temnotou, "byl nyní, když to představoval starší A. T. Jones, jasný".

Po Porterově řeči "vstal mladý Washburn a dlouze se rozpovídal. Řekl, že když byl v Minneapolis, byl jedním z těch, kteří si mysleli, že svědectví sestry Whiteové, když uvedla, že v Kalifornii neměla žádný rozhovor s A. T. Jonesem a E. J. Waggonerem, nemůže být pravdivé." Washburn to řekl odvážně všem, kteří se tam před ním shromáždili: "Ke své hanbě přiznávám toto. Vyznal jsem to sestře Whiteové a vyznávám to i Bohu. Činím z toho jednou provždy pokání." 43* *Tamtéž*. Také ostatní povstali a vydali svá svědectví:

Sobotní úsilí nebylo marné. V neděli ráno se ukázalo, že Duch svatý působí v morálním a duchovním stavu shromážděných velké změny. ... Vzácná svědectví vydávali ti, kteří žili dlouho v temnotě. Jeden bratr mluvil o boji, který prožíval, než mohl přijmout dobrou zprávu, že Kristus je naše spravedlnost. ...

Jeden z našich mladých sloužících bratří řekl, že během tohoto shromáždění zažil více Božího požehnání a lásky než za celý svůj dosavadní život. Jiný uvedl, že zkoušky, zmatky a konflikty, které prožíval, byly takového rázu, že byl v pokušení se všeho vzdát... a se slzami vyznával, jaká do jeho nitra přišla úleva a požehnání. Na každém společenském setkání zaznělo mnoho svědectví o pokoji, útěše a radosti, který lidé při přijetí světla našli. 44 Ellen G. White "Campmeeting at Ottawa, Kansas," *Review and Herald*, 23. července 1889; in *1888 Materials*, str. 387.

Takto se Bůh s velkým úsilím snažil vylít Ducha svatého na svou skomírající církev, zatímco se po celé zemi konala taková či onaká shromáždění. Pro mnoho lidí byla shromáždění velkým požehnáním, zatímco jiní pokračovali ve své vytrvalé vzpouře. V přehledu těchto shromáždění budeme pokračovat v další kapitole.

KAPITOLA 8. POZNÁMKY NA ZÁVĚR.

1. Ellen G. White, Rukopis 30, 30. června 1889; *1888 Materials*, str. 356.

2. Po dobu téměř šedesáti let – od vydání knihy *Question on Doctrines* (Otázky o doktríně) v padesátých letech 20. století – byla prezentována myšlenka, že Jonesovo a Waggonerovo "poselství z roku 1888" je totožné s evangelikálním reformačním evangeliem. Navíc se tvrdilo, že jejich

poselství se brzy po odchodu z Minneapolis **změnilo** na římskokatolickou verzi spravedlnosti z víry. Uváděné příčiny této změny vyplývaly z: jejich údajně **nového** (po roce 1888) pohledu na lidskou přirozenost Krista, odmítnutí učení o prvotním hříchu, zahrnutí posvěcení do ospravedlnění z víry a víry v dokonalost generace doby konce. To vše **prý** přímo vedlo k "hnutí svatého těla" a "odpadnutí alfa". Stejně tak jakékoli opětovné zdůrazňování Jonesova a Waggonerova tzv. **falešného** poselství po roce 1888 (které zahrnuje výše uvedené čtyři body) dnes **prý** není ničím jiným než "odpadnutí Omega". Desmond Ford, Robert D. Brinsmead, David P. McMahon, Milton R. Hook, Bert Haloviak, Roy Adams, Woodrow W. Whidden a George R. Knight spolu s dalšími tento názor v různé míře prosazovali, nebo prosazují. Tato hodnocení budeme dokumentovat ve zbytku této knihy, kdy budeme zkoumat naši historii, včetně inspirovaných pozorování Ellen Whiteové, abychom zjistili, zda je jejich tvrzení správné.

3. *Tamtéž* a Ellen G. White, "Meetings at South Lancaster, Mass," (Shromáždění v South Lancasteru) *Review and Herald*, 5. března 1889, v *1888 Materials*, s. 371-372, 267.

4. Ellen G. White, *Review and Herald*, 5. března 1889, v *1888 Materials*, str. 267.

5. *Tamtéž*, s. 267-268.

6. Ellen G. White, Rukopis 17, "Diary", leden 1889; v A. L. White, *The Lonely Years*, str. 427.

7. Ellen G. White, "Draw Nigh to God" (Přiblížte se k Bohu), Morning Talk, 5. února 1890, *Review and Herald*, 4. března 1890;

8. Ellen G. White, "The Present Message", Morning Talk, 4. února 1890, *Review and Herald*, 18. března 1890; v *1888 Materials*, str. 545.

9. *Tamtéž*, Viz také: A. L. White, *The Lonely Years*, str. 428.

10. Ellen G. Whiteová mým drahým bratřím, Dopis 85, duben 1889; v *1888 Materials*, s. 280-283.

11. V roce 1851 Ellen Whiteová napsala: "Až z Pánovy přítomnosti a slávy Jeho moci přijde osvěžení a pozdní déšť, ... uvidíme sobotu v její větší důležitosti a slávě" (Ellen G. Whiteová sestře Harrietě, Dopis 3, 11. srpna 1851; v *Selected Messages*, book 3, str. 388). To je opět pozitivní důkaz, že v roce 1888 již tato sláva začínala zářit.

12. Ellen G. Whiteová W. C. Whiteovi, Dopis 1, 7. dubna 1889; v *1888 Materials*, s. 286-289.

13. *Tamtéž*, s. 289-291; Viz také: A. L. White, *The Lonely Years*, str. 429. Znovu připomínáme, že charakteristika Jonesa, který podle Ellen Whiteové "trpělivě" poučuje lid, je na hony vzdálená některým nálepkám, které se mu dnes dávají. Nepopíráme, že Jones někdy bojoval s určitou strohostí ve své povaze, ale někteří do období od roku 1888 do poloviny 90. let 19. století zpětně interpretovali Jonesovu zahořklost, kterou měl vůči církvi po roce 1900, což diskredituje nejen jeho dřívější povolání jako Božího posla, ale také poselství, které mu bylo dáno.

14. Je třeba poznamenat, že ačkoli odmítnutí poselství v Minneapolis bylo pro Morrisona a Nicolu **osobním** hříchem, skutečnost, že byli ve **vedoucích pozicích**, způsobila, že v důsledku jejich rozhodnutí trpělo celé sdružení. Přestože lid "dal pozvání v podobě rostoucího počtu hlasů", aby se Ellen Whiteová zúčastnila jejich táborového shromáždění, nakonec se ho zúčastnit nemohla, protože vedení s pozváním otálelo příliš dlouho. Jak pravdivý je výrok Ellen Whiteové: "Židé jako národ zahynuli, protože byli svými vládci, kněžími a staršími odvedeni od biblické pravdy" (Ellen

G. White, *Gospel Workers*, s. 128-129, vydání z roku 1892, a *Testimonies to Ministers*, str. 109). Na následujících stránkách se tomuto tématu budeme věnovat hlouběji.

15. Skutečnost, že kolportéři nemohli představit poselství v takovém světle, v jakém ho představoval A. T. Jones, by nám měla pomoci pochopit, že se jednalo o zvláštní Bohem seslané poselství – o záplavu světla seslanou z nebe. Šlo však o víc než jen o opětovné zdůraznění reformačního evangelia, jak mu učili tehdejší kazatelé svatosti, a o reinterpretaci reformačního evangelia, kterou si v dnešní době tolik oblíbili mnozí evangelikálové. Viz také: Kapitola 9, pozn. 5.

16. Ellen G. Whiteová W. C. Whiteovi, Dopis 1, 7. dubna 1889; v *1888 Materials*, s. 290-293.

17. Ellen G. Whiteová J. Fargovi, Dopis 50, 2. května 1889; v *1888 Materials*, str. 298.

18. W. C. White L. R. Conradimu, 26. června 1889; v *Manuscripts and Memories*, str. 145.

19. Ellen G. Whiteová dětem, Dopis 14, 12. května 1889; v *1888 Materials*, str. 307. Viz také: "Campmeeting at Ottawa, Kansas", *Review and Herald*, 23. července 1889; v *1888 Materials*, str. 386.

20. *Tamtéž*, str. 386.

21. Ellen G. Whiteová dětem, Dopis 14, 12. května 1889; v *1888 Materials*, s. 307-308.

22. *Tamtéž*, s. 308-316.

23. Když se o tuto zkušenost ze shromáždění v Kansasu podělila s bratrem Fargem – delegátem michiganského sdružení – Ellen Whiteová vyprávěla, jak nebezpečné bylo v Minneapolis vkládat bezmeznou důvěru v člověka: "Na to shromáždění přijel ubohý bratr Ostrander, duševně nevyrovnaný, o něco méně než šílený člověk. Bratři byli zahaleni tak velkou slepotou, byli tak pohlceni otázkou zákona v listu Galatským, že nebyli schopni rozeznat jeho skutečný stav. Výbor, který mě ohledně bratra Ostrandera navštívil, mě zcela vážně požádal o radu. Nemělo by jeho jméno být uvedeno na kandidátní listině na předsedu Generální konference? Tento muž byl ve své nepřičetnosti nebezpečný i doma, než odešel z domova, neboť mi to v souvislosti s ním sdělila jeho manželka. Tento muž však měl plnou důvěru staršího Butlera a v jeho slabém stavu na něj tento muž silně zapůsobil. Jak uvedl bratr Butler, jeho nejlepší a nejzkušenější bratři ve službě [včetně Ostrandera] mu mohli říci, že postoje, které sestra Whiteová zaujala na Generální konferenci, jim téměř zlomily srdce." (Ellen G. Whiteová J. Fargovi, Dopis 50, 2. května 1889; v *1888 Materials*, str. 300).

24. Ellen G. Whiteová J. Fargovi, Dopis 50, 2. května 1889; v *1888 Materials*, s. 298-299.

25. Ellen G. White, "Campmeeting at Ottawa, Kansas", *Review and Herald*, 23. července 1889; v *1888 Materials*, str. 386.

26. Ellen G. Whiteová dětem, Dopis 14, 12. května 1889; v *1888 Materials*, str. 317.

27. Ellen G. White, "Unfounded Reports" (Nepodložené zprávy), květen 1889; v *Testimonies*, vol. 5, str. 693, a *1888 Materials*, str. 327.

28. "Interview s J. S. Washburnem, Hagerstown, Md., 4. června 1950," s. 2, 1.

29. *Tamtéž*.

30. *Tamtéž*, s. 1, 2.

31. *Tamtéž*.

32. *Tamtéž*.

33. *Tamtéž*, s. 1, 2. Přestože Washburnova návštěva u Ellen Whiteové byla popsána až v tomto rozhovoru, který se uskutečnil o 61 let později, přesnost Washburnovy vzpomínky podporuje několik skutečností. Jeho popis vidění, které měla Ellen Whiteová během pobytu v Evropě, se shoduje s popisem, který se nachází v jejím soukromém dopise G. I. Butlerovi, který byl zveřejněn až po Washburnově smrti (Dopis 21, 14. října 1888; *1888 Materials*, str. 93). Washburnovu poznámku, že "tři čtvrtiny" stály proti světlu, podporuje Butlerův soukromý dopis Ellen Whiteové (23. srpna 1886; *Manuscripts and Memories*, str. 21). Washburnův popis sledu událostí na kansaských shromážděních, včetně důrazných prohlášení Ellen Whiteové onoho čtvrtečního rána 9. května, jejího rozhovoru s Washburnem ve čtvrtek odpoledne a dokonce i názvu sobotního kázání A. T. Jonese 11. května (které pomohlo Washburna obrátit), dokonale zapadá do popisu těchto událostí samotnou Ellen Whiteovou a W. C. Whitem (viz: *1888 Materials*, s. 302-325; *Manuscripts and Memories*, s. 138-146). Washburnův popis poznámek Ellen Whiteové ohledně Waggonera - "EJW může učit spravedlnost z víry jasněji než já, ... Pán mu dal v této otázce zvláštní světlo. ... Když to však v Minneapolis prezentoval on, poznala jsem to" ("Interview", str. 2) - jsou podloženy dalšími jejími zaznamenanými výroky. Například jejím prohlášením učiněným v městečku Řím na táborovém shromáždění 19. června 1889 (jen několik týdnů po rozhovoru s Washburnem): "Byla mi položena otázka: ‚Co si myslíte o tom světle, které tito muži představují?‘ Proč, já vám ho představuji už 45 let – nedostižitelný Kristův půvab. To je to, co jsem se vám snažila předložit. Když bratr Waggoner přednesl tyto myšlenky v Minneapolis, bylo to z lidských úst na toto téma první jasné učení, které jsem slyšela, nepočítáme-li rozhovory mezi mnou a mým manželem. Říkala jsem si: ‚Vidím to tak jasně proto, že mi to Bůh představil ve vidění, a oni to nemohou vidět, protože jim to nikdy nebylo předloženo tak, jako mně. A tak, když mi to předložil někdo další, každá buňka mého srdce řekla: Amen‘" (*1888 Materials*, str. 349). Je pravděpodobné, že Washburn na tomto táborovém shromáždění nebyl. Přepis kázání Ellen Whiteové byl navíc zveřejněn až po jeho smrti. Moderní historici však s tím, jak Ellen Whiteová hodnotí Jonese a Waggonera a jejich poselství, silně nesouhlasí. V reakci na návrh znovu vydat Jonesovy a Waggonerovy spisy N. F. Pease navrhl: "Není přehnané říci, že Waggoner a Jones neřekli nic jiného než to, co [Ellen Whiteová] řekla lépe" (*The Faith that Saves*, str. 53). To však vytváří vážný problém. Proč Pán poslal Jonese a Waggonera, když už byl přítomen živý prorok, pokud neměli poselství, které měli předat? Pokud nebyli vysláni s poselstvím z nebe, proč je Ellen Whiteová podporovala, a to i na úkor své vlastní pověsti proroka či Božího posla?

34. "Interview s J. S. Washburnem, Hagerstown, Md., 4. června 1950," s. 2-3.

35. *Tamtéž*. V následujících letech Washburn vzpomínal na své zážitky ze shromáždění v Kansasu v několika dopisech, které napsal Ellen Whiteové: "Loni v květnu jsem byl v Ottawě v Kansasu, kde jsem navštívil Institut, a kde ve mně kázání A. T. Jonese o Kristově spravedlnosti zanechalo hluboký dojem, stejně jako rozhovory, které jsem s tebou měl" (J. S. Washburn Ellen G. Whiteové, 17. dubna 1890; *Manuscripts and Memories*, str. 174). "Tvá laskavost vůči mně a trpělivé zodpovídání mých otázek upevnilo mou víru, věřím, navždy. Po konferenci v Minneapolis jsem měl velké potíže, pochybnosti a téměř jsem přešel k ateismu, ale vzácné světlo o spravedlnosti skrze víru od bratra Jonese, rozhovory s tebou a zejména dlouhé rozhovory, které jsem měl s tebou O SAMOTĚ, mou rozkolísanou víru usadily a pevně ji upevnilo ke Skále věků." (J. S. Washburn Ellen G. Whiteové, 17. prosince 1896, ponecháno původní zvýraznění). To opět dokládá přesnost Washburnova rozhovoru z roku 1950.

36. Ellen G. Whiteová dětem, Dopis 14, 12. května 1889; *1888 Materials*, str. 317.
37. A. T. Jones, "Sabbath Morning Sermon", 11. května 1889, *The Topeka Daily Capital*, 14. května 1889; v "The 1889 Camp Meeting Sermons" (St. Maries, Id.: LMN Publ. International, nedatováno), s. 30-31.
38. *Tamtéž*.
39. Ellen G. White "Campmeeting at Ottawa, Kansas", *Review and Herald*, 23. července 1889; v *1888 Materials*, s. 386-387.
40. Ellen G. Whiteová dětem, Dopis 14, 12. května 1889, a Ellen G. Whiteová J. Fargovi, Dopis 50, 2. května 1889; v *1888 Materials*, s. 317, 299, 318. Na opozici vůči kansaským shromážděním se podíváme ještě v další kapitole.
41. Ellen G. White, Rukopis 2, "Picking Flaws", Ranní promluva, 12. května 1889; v *1888 Materials*, s. 302-306.
42. Ellen G. Whiteová dětem, Dopis 14, 12. května 1889; v *1888 Materials*, s. 307, 314, 317, 320.
43. *Tamtéž* a Ellen G. Whiteová J. Fargovi, Dopis 50, 2. května 1890; v *1888 Materials*, s. 307, 299-300. Washburnova zkušenost s obrácením na kansaském táborovém shromáždění měla na jeho službu hluboký vliv. V roce 1891 odcestoval do Anglie, aby se tam ujal díla, kde se k němu v roce 1892 připojil E. J. Waggoner a měl skvělé výsledky. Viz: Marshall, "J. S. Washburn: Unsung Hero," *Review and Herald*, 26. ledna 1899, s. 16-17.
44. Ellen G. White "Campmeeting at Ottawa, Kansas", *Review and Herald*, 23. července 1889; v *1888 Materials*, str. 387.